

Vanemaealiste sotsiaalsed võrgustikud ja toimetulek igapäevategevustes

Lili Abuladze

Eesti demograafia instituut

30.11.2012 “Kuidas Eesti inimesed vananevad?”

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

Teoreetiline taust

- ▶ Nõrgenenud sotsiaalsed sidemed ja individualiseerumine (Lesthaeghe & van de Kaa 1986)
- ▶ Võrgustikud muutunud keerulisemaks – korraga on elus mitu põlvkonda (Bengtson 2001, Dykstra & Fokkema 2011)
- ▶ Sõprade arv väheneb vanusega; vanemaealiste tugivõrgustikus on tavaliselt esimesel kohal partner, seejärel lapsed (Wenger 1997)
- ▶ Sotsiaalsete võrgustike mõju tervisele võib vanemaealiste puhul omada olulist ja positiivset mõju

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Eesti tuleviku heaks

Analüüs

- ▶ Piiratud või mitte igapäevategevustes: ph005 “Kui rääkida vähemalt VIIMASEST 6 KUUST, siis mil määral on mõni terviseprobleem piiranud teid tegevustes, mida inimesed tavaliselt teevad? Kas: 1.oluliselt piiranud 2. Piiranud, kuid mitte oluliselt 3. Ei ole piiranud”
- ▶ Demograafilised kontrolltunnused: sugu, vanus (50-64, 65-79, 80+), haridustase, kooselu partneriga, põlisustunnus
- ▶ 15 riiki: EE, AU, DE, SE, NL, ES, IT, FR, DK, CH, BE, CZ, HU, PT, SL
- ▶ Sotsiaalne võrgustik: struktuur ja suurus, suhtlemistihedus, praktilise või isikliku abi andmine ja saamine, huvitegevustega tegelemine, tööhõive, rahulolu tegevuste ja võrgustikuga

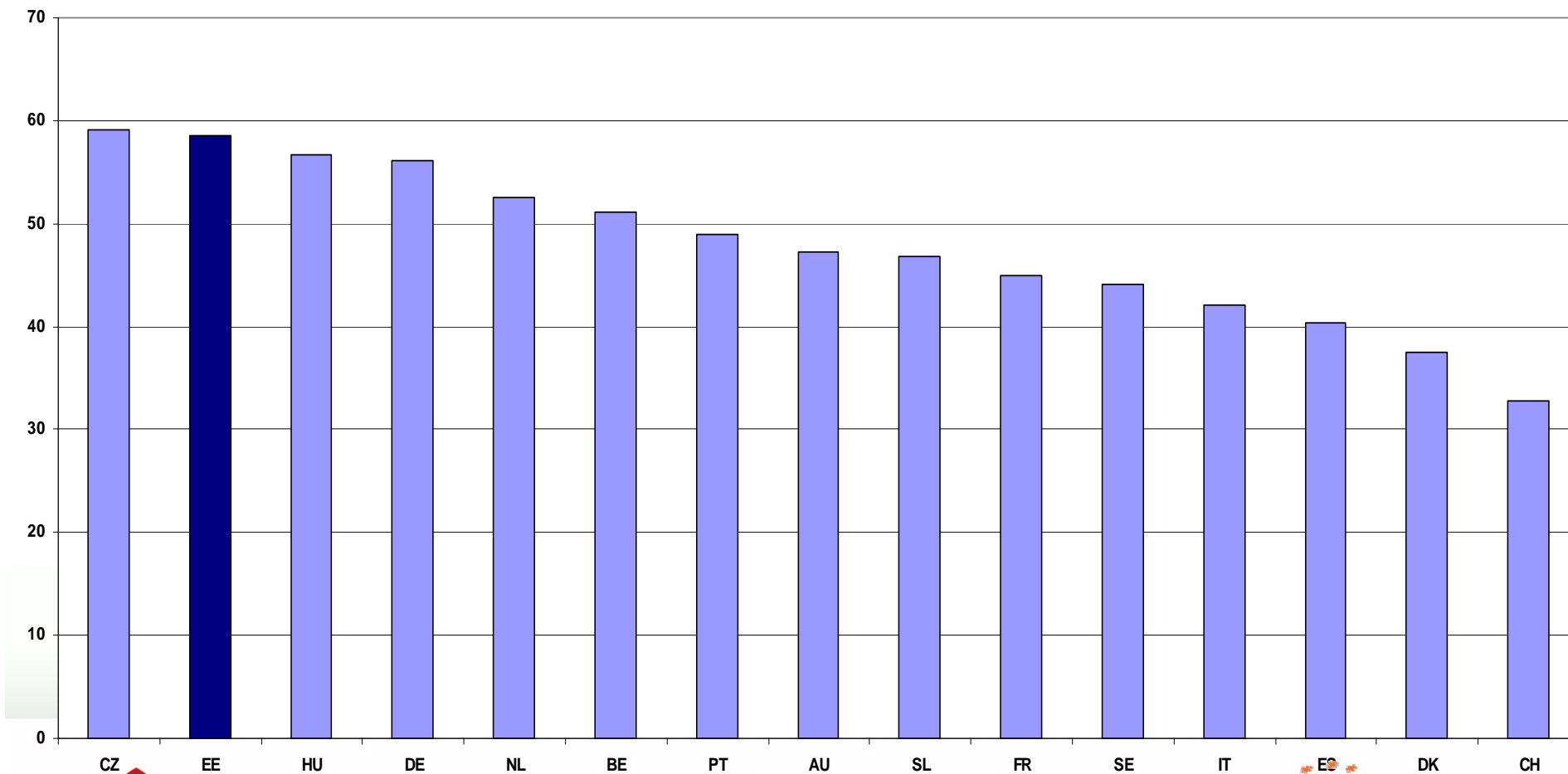
TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Eesti tuleviku heaks

Igapäevategevustes piiratud, osakaal

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

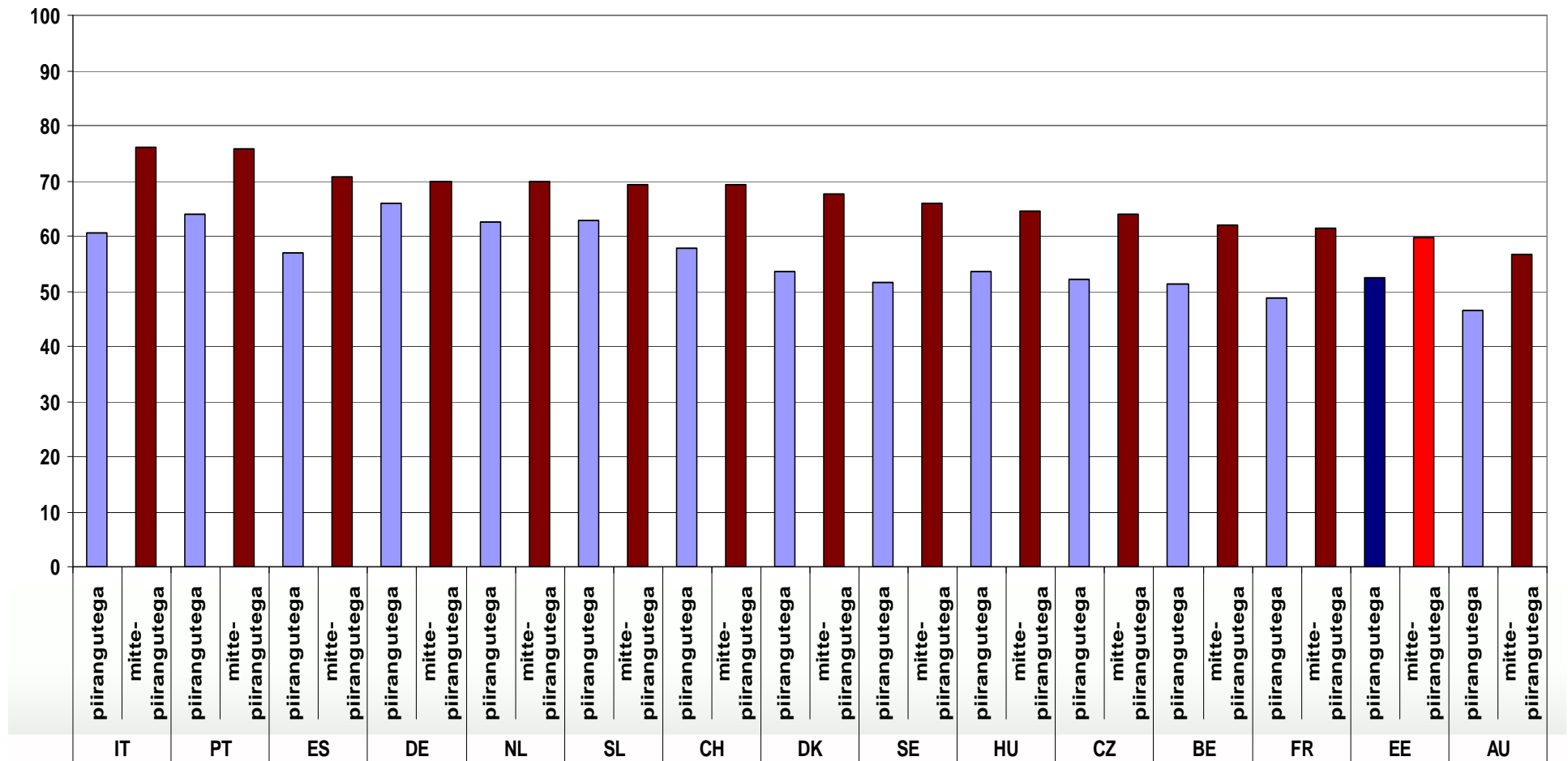
Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

Partneriga kooselu, osakaal

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

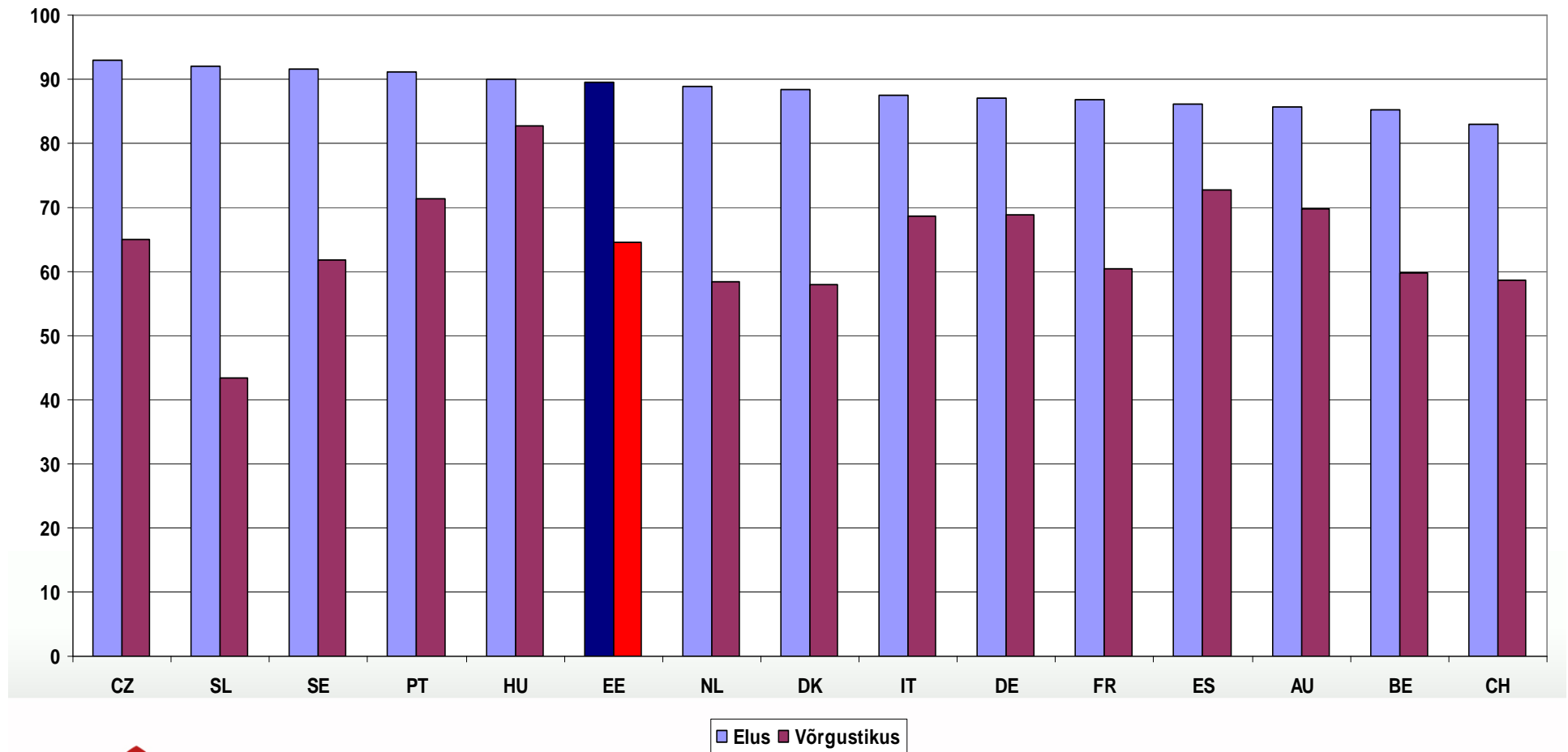
Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

Elusolevad ning võrgustikus olevad lapsed, osakaal

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Elus Võrgustikus

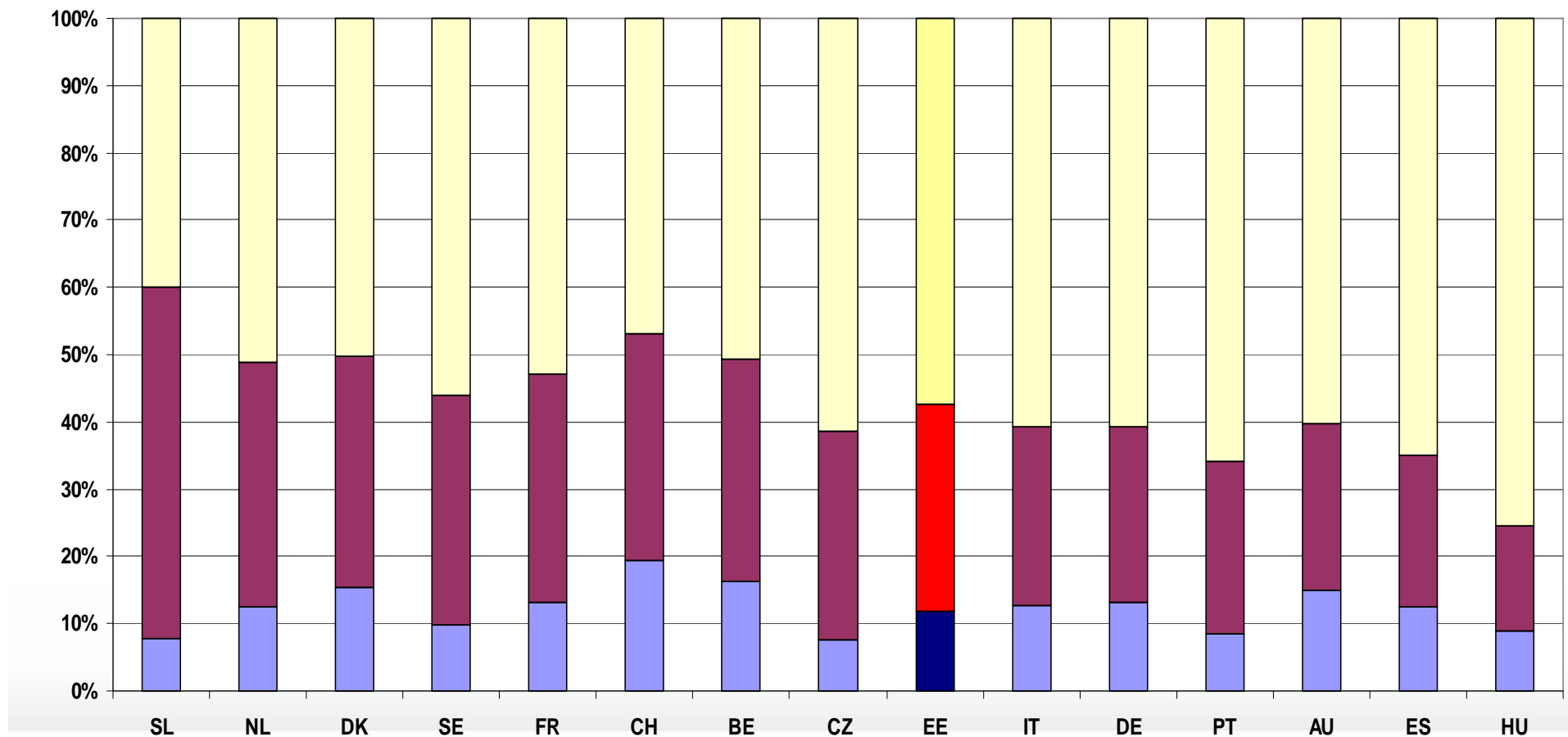
Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

Suhtlusvõrgustikus olevate laste arv tegevuspiirangutega inimeste seas, osakaal

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

0 last elus 0 last võrgustikus 1+ laps võrgustikus

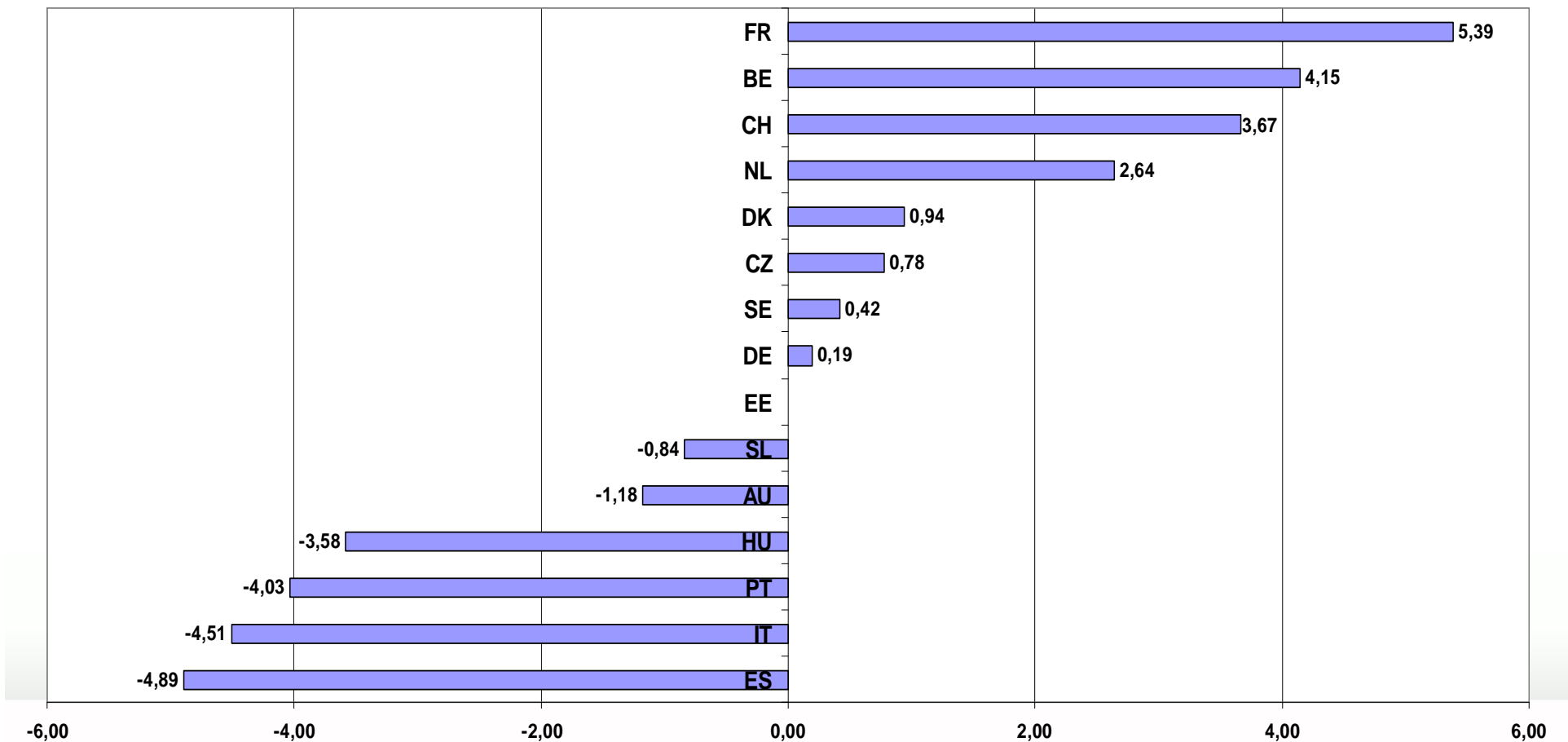
Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

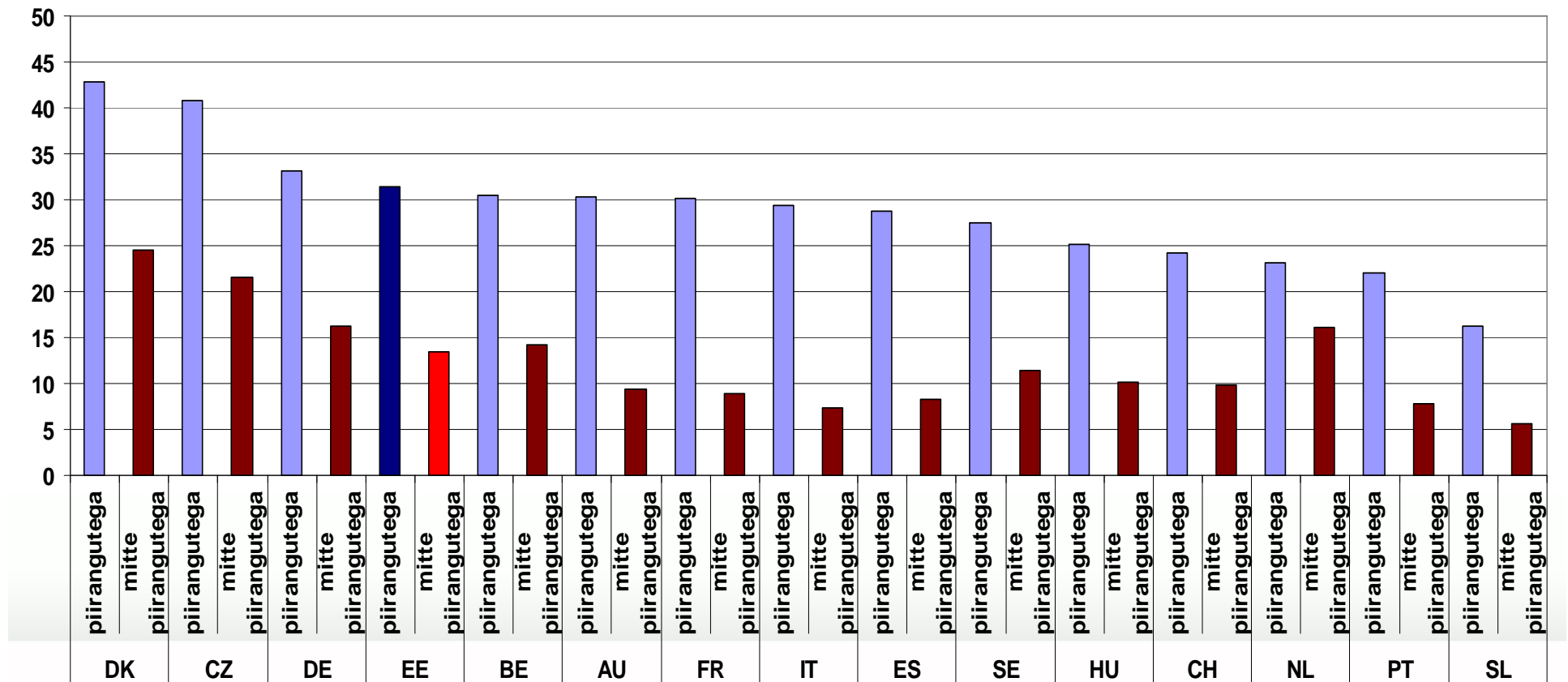
Eesti tuleviku heaks

Kontakteerumistihedus "iga päev" või "mitu korda nädalas" kõige tihedamini kontakteerutava võrgustiku liikmega, osakaalude erinevus Eestist

Viimase 12 kuu jooksul abi saanute osakaal, piirangutega ja mitte piirangutega vastajate lõikes

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

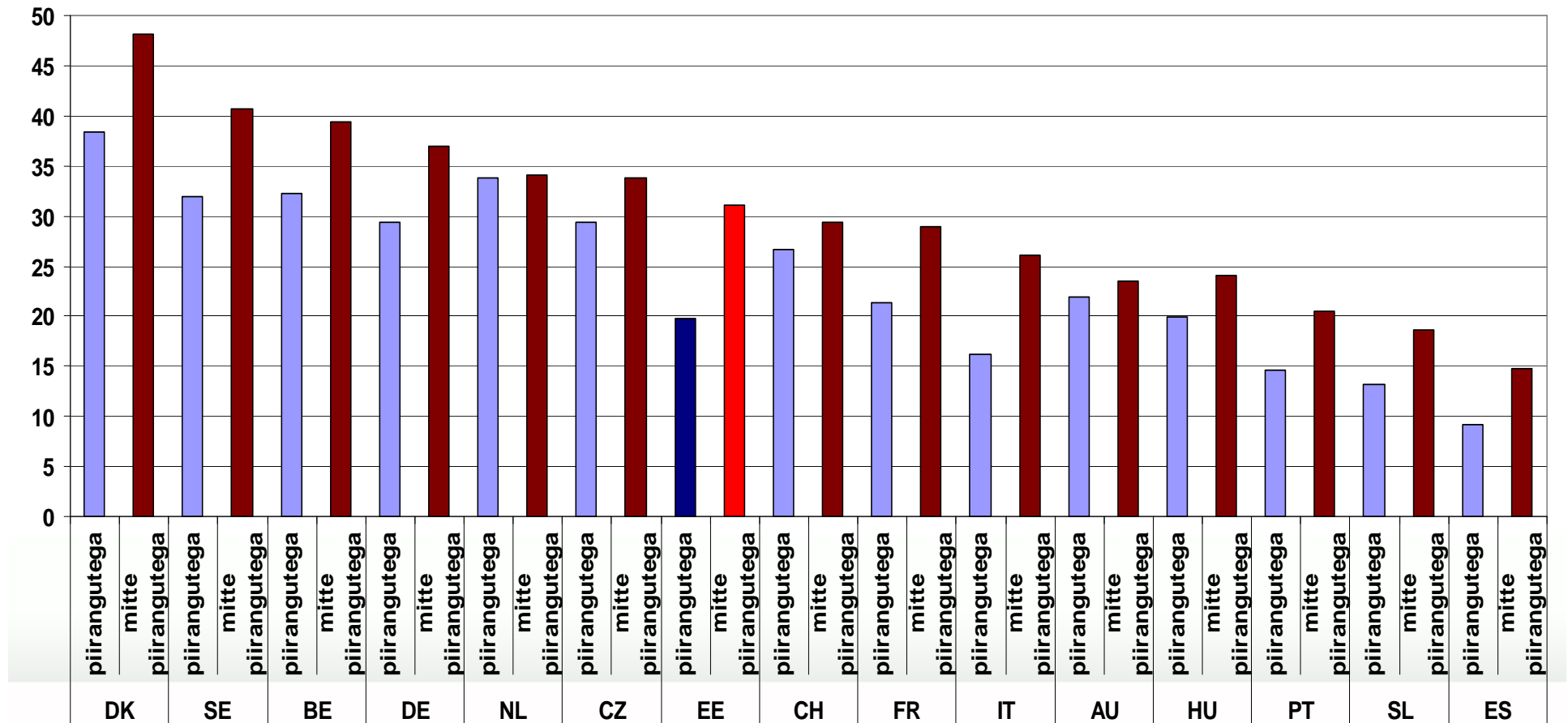

Eesti tuleviku heaks

SHARE
Survey of Health, Ageing
and Retirement in Europe
50+ in Europe

Viimase 12 kuu jooksul abi andnute osakaal, piirangutega ja mitte-piirangutega vastajate lõikes

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

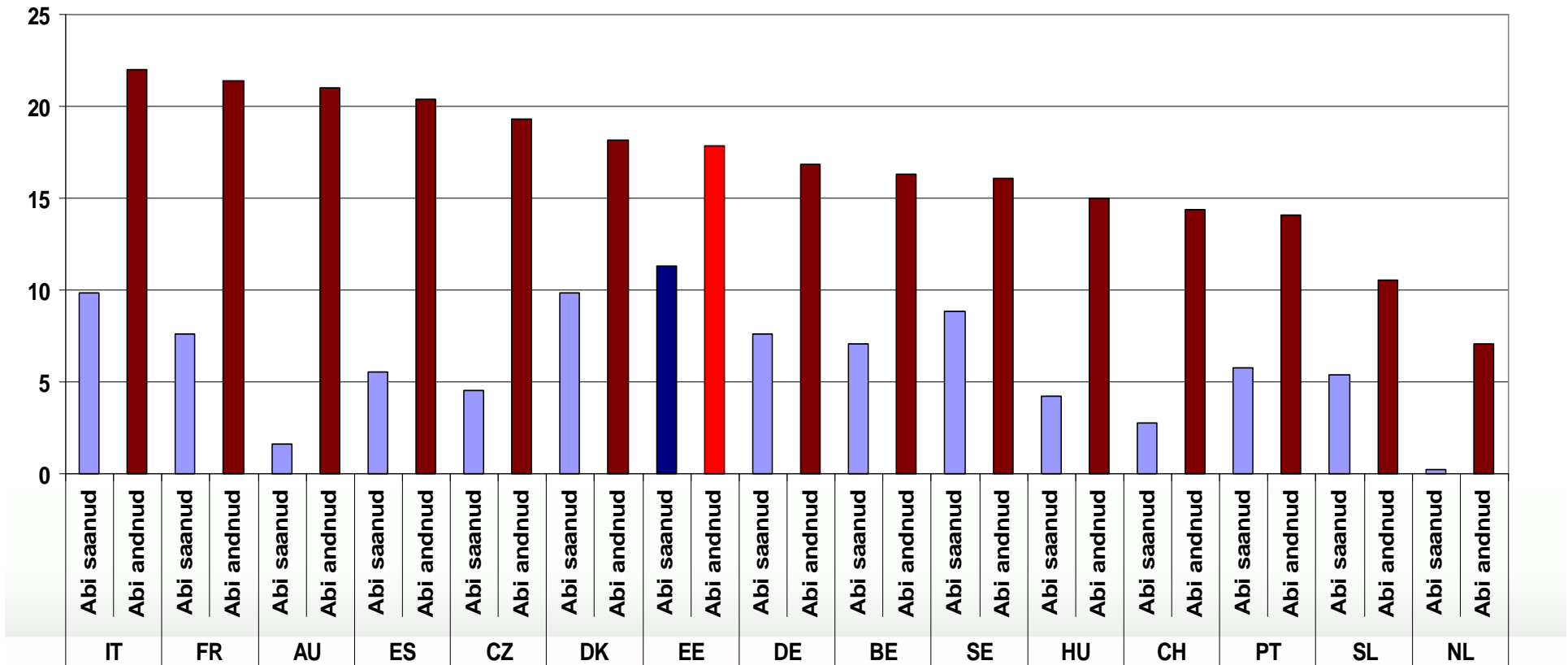

Eesti tuleviku heaks

SHARE
Survey of Health, Ageing
and Retirement in Europe
50+ in Europe

Osakaalude vahe piirangutega ja mitte-piirangutega vastajate vahel, abi andnute ja abi saanute lõikes

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

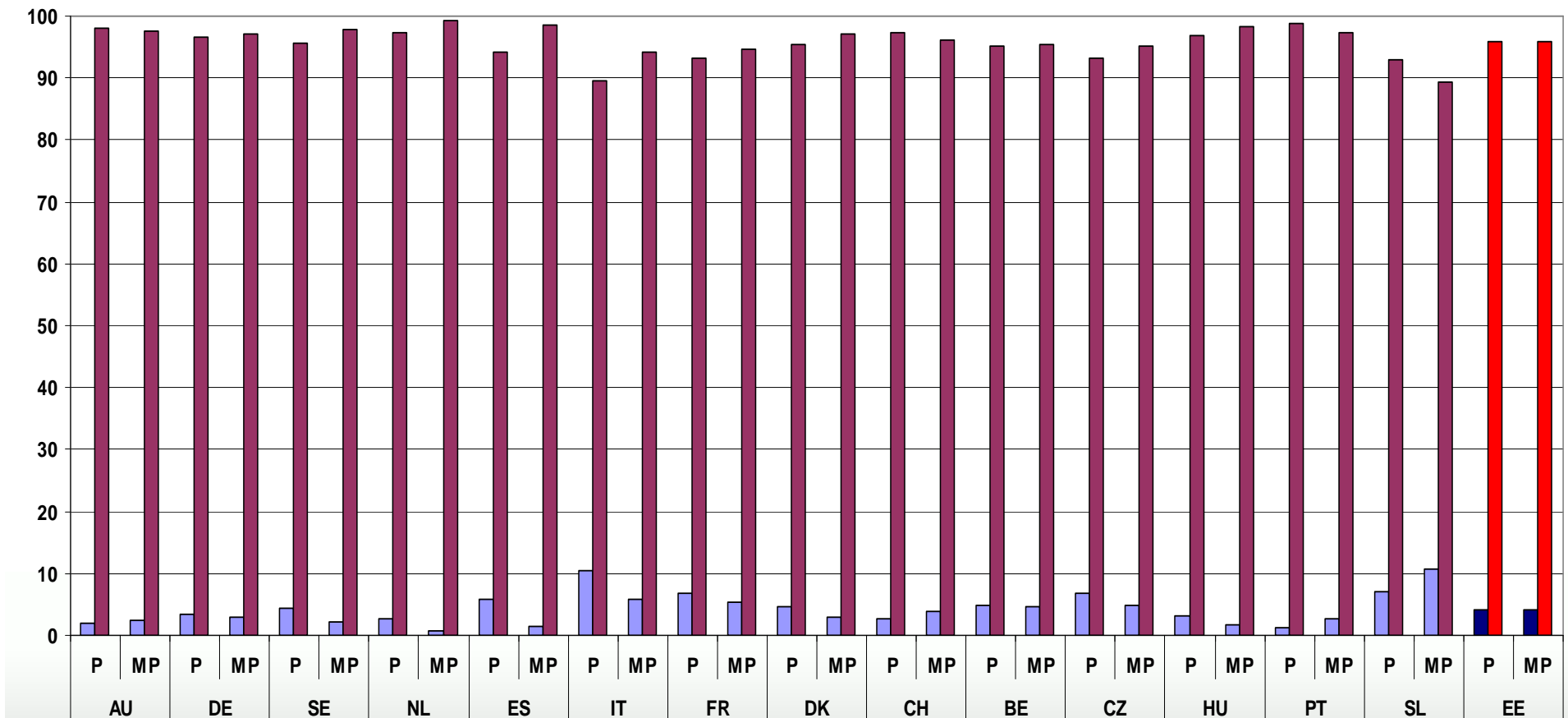
Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

Sotsiaalvõrgustiku suurus, piirangutega ja mitte-piirangutega vastajate lõikes

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

0 1+

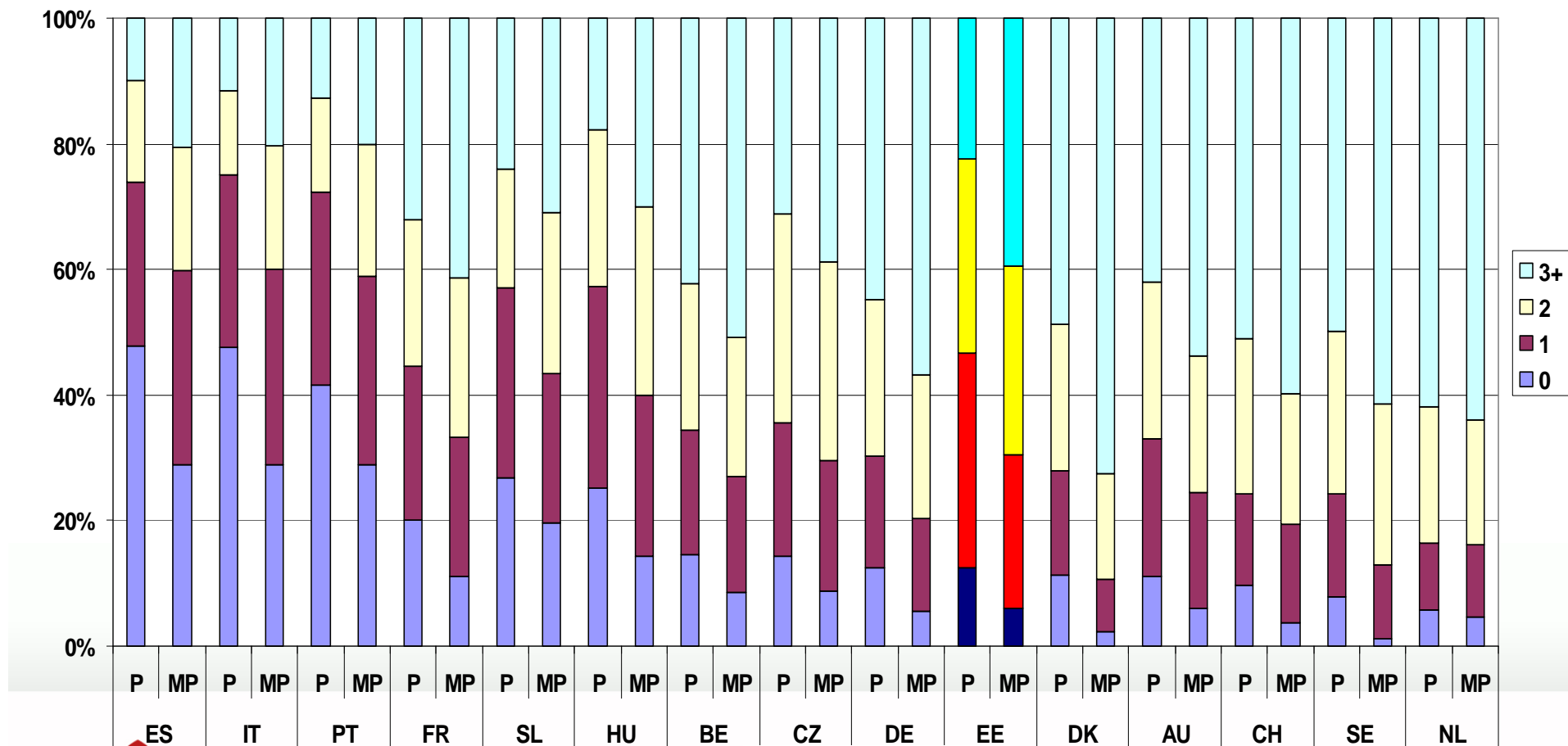
Euroopa Liit
Euroopa
Regioonarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

Tegevuste arv viimase aasta jooksul, piirangutega ja mitte-piirangutega vastajate lõikes

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

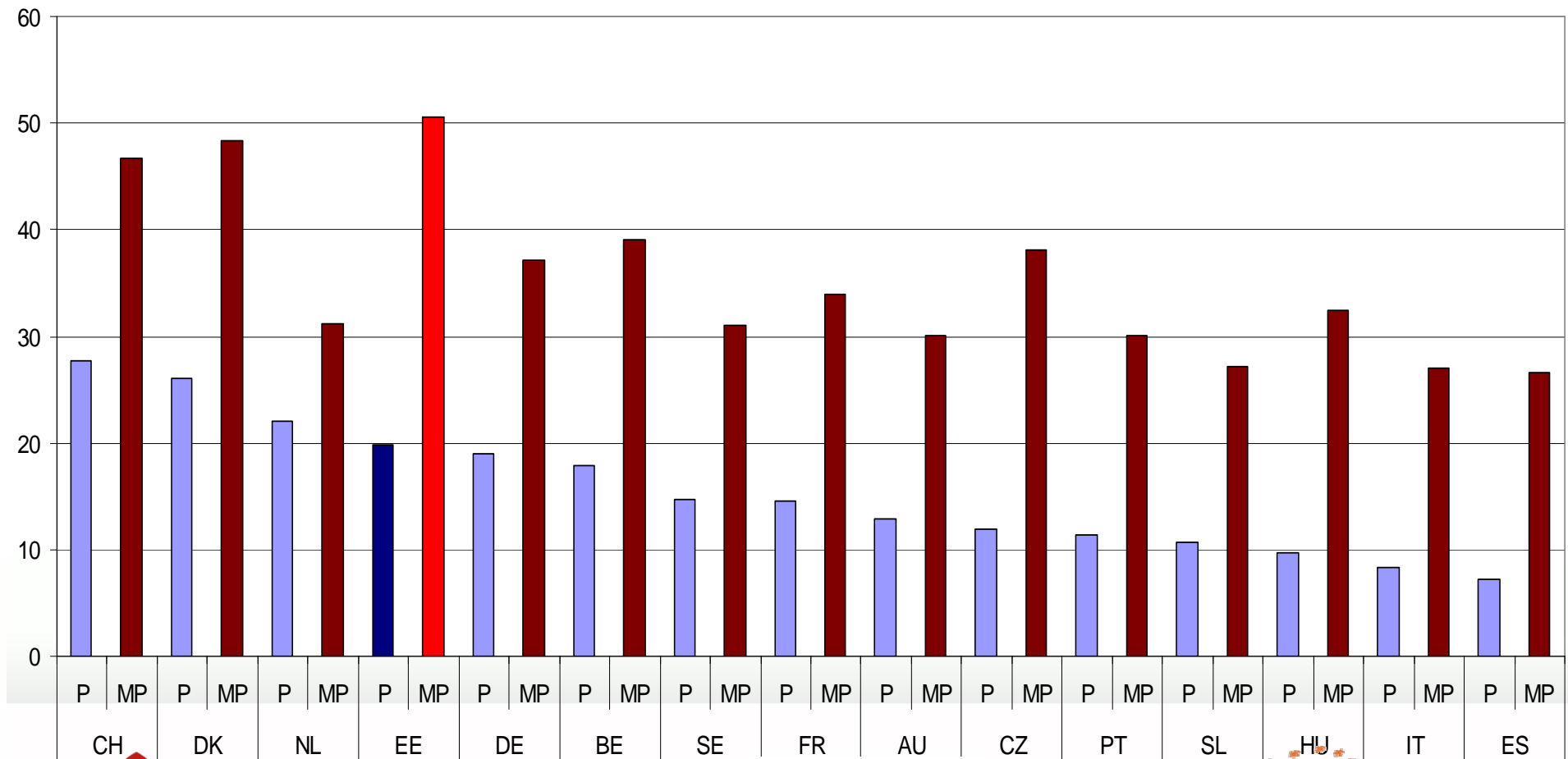

Eesti tuleviku heaks

SHARE
Survey of Health, Ageing
and Retirement in Europe
50+ in Europe

Tööhõive staatus, piirangutega ja mitte-piirangutega vastajate lõikes

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

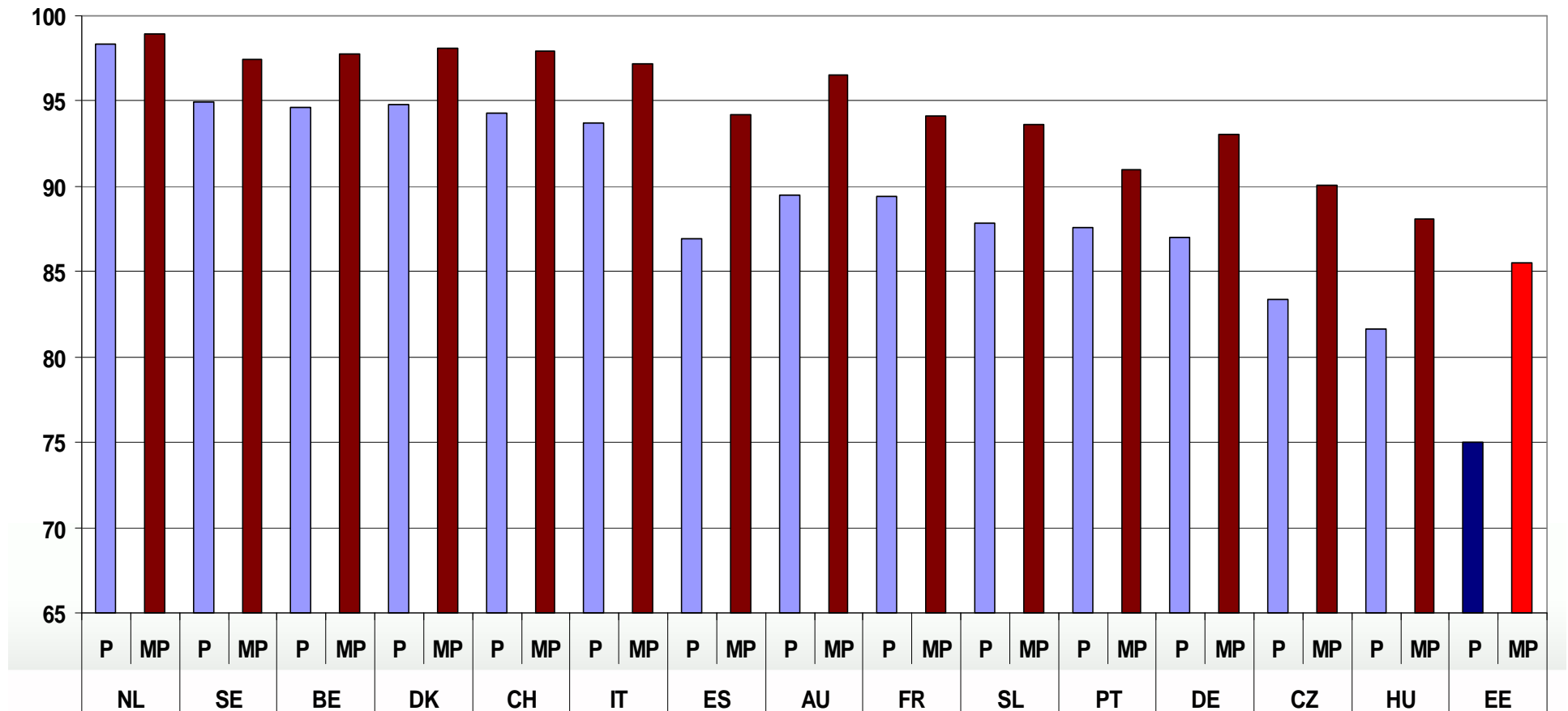

Eesti tuleviku heaks

SHARE
Survey of Health, Ageing
and Retirement in Europe
50+ in Europe

Kõrge rahulolu tegevustega, osakaal piirangutega ja mitte-piirangutega vastajate lõikes

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

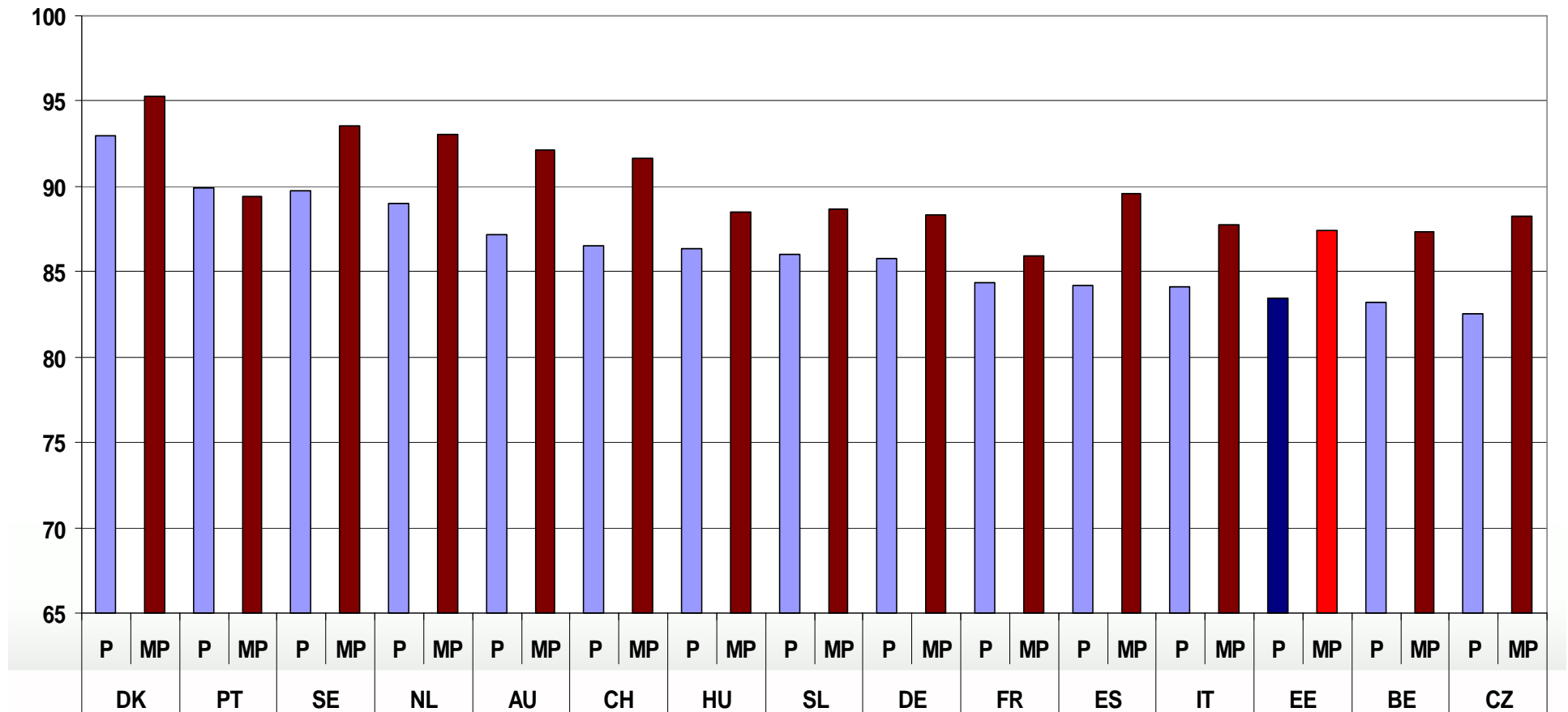
Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

Kõrge rahulolu sotsiaalvõrgustikega, osakaal piirangutega ja mitte-piirangutega vastajate lõikes

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

SHARE
Survey of Health, Ageing
and Retirement in Europe
50+ in Europe

Logistilise regressiooni tulemused

- ▶ Igapäevategevustes piiratute hulka kuuluvad tõenäolisemalt:
 - ▶ Naised, madala haridusega, 80+, välispäritolu, mittetöötavad
 - ▶ Suuremaarvulise võrgustikuga
 - ▶ Madalama rahuloluga nii tegevuste kui võrgustike suhtes
 - ▶ Praktilist või isiklikku abi saanud viimase aasta jooksul
- ▶ Eestiga võrreldes on vaid Tšehhis rohkem igapäevategevuses piiratud
- ▶ Eestist ei erine oluliselt: Holland, Ungari, Rootsi

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Eesti tuleviku heaks

Logistiline regressioon: Eesti

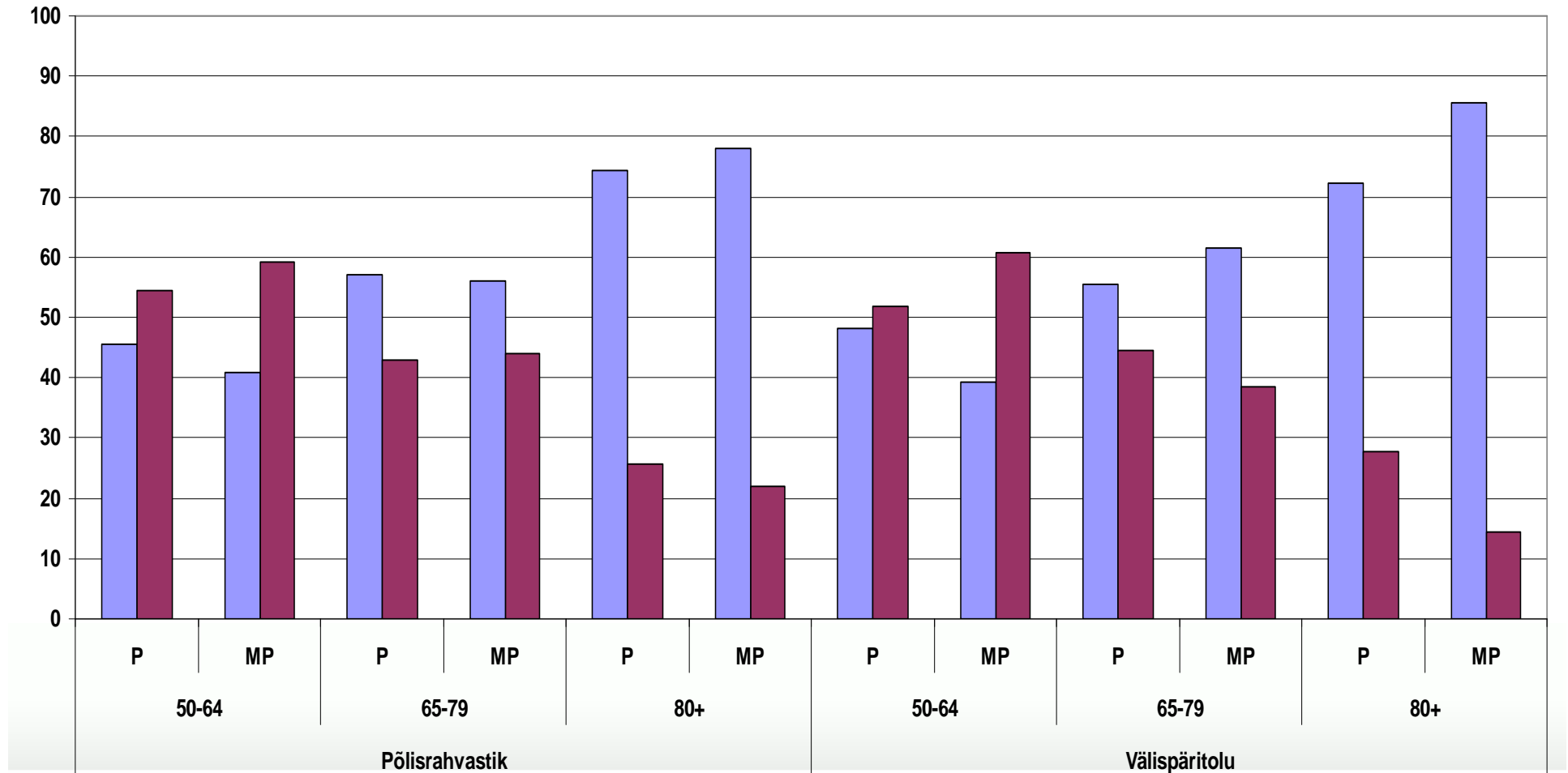
- ▶ Igapäevategevustes piiratute hulka kuuluvad tõenäolisemalt:
 - ▶ Naised, 80+, välispäritolu, mitte-töötavad
 - ▶ Väheste huvitegevusega seotud, madala rahulolu tasemega nii tegevuste kui võrgustike suhtes
 - ▶ Ei ole praktilist või isiklikku abi andnud ega saanud viimase aasta jooksul
- ▶ Põhjalikum eristamine põlis- ja välispäritolurahvastiku lõikes

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Partner võrgustikus, osakaal

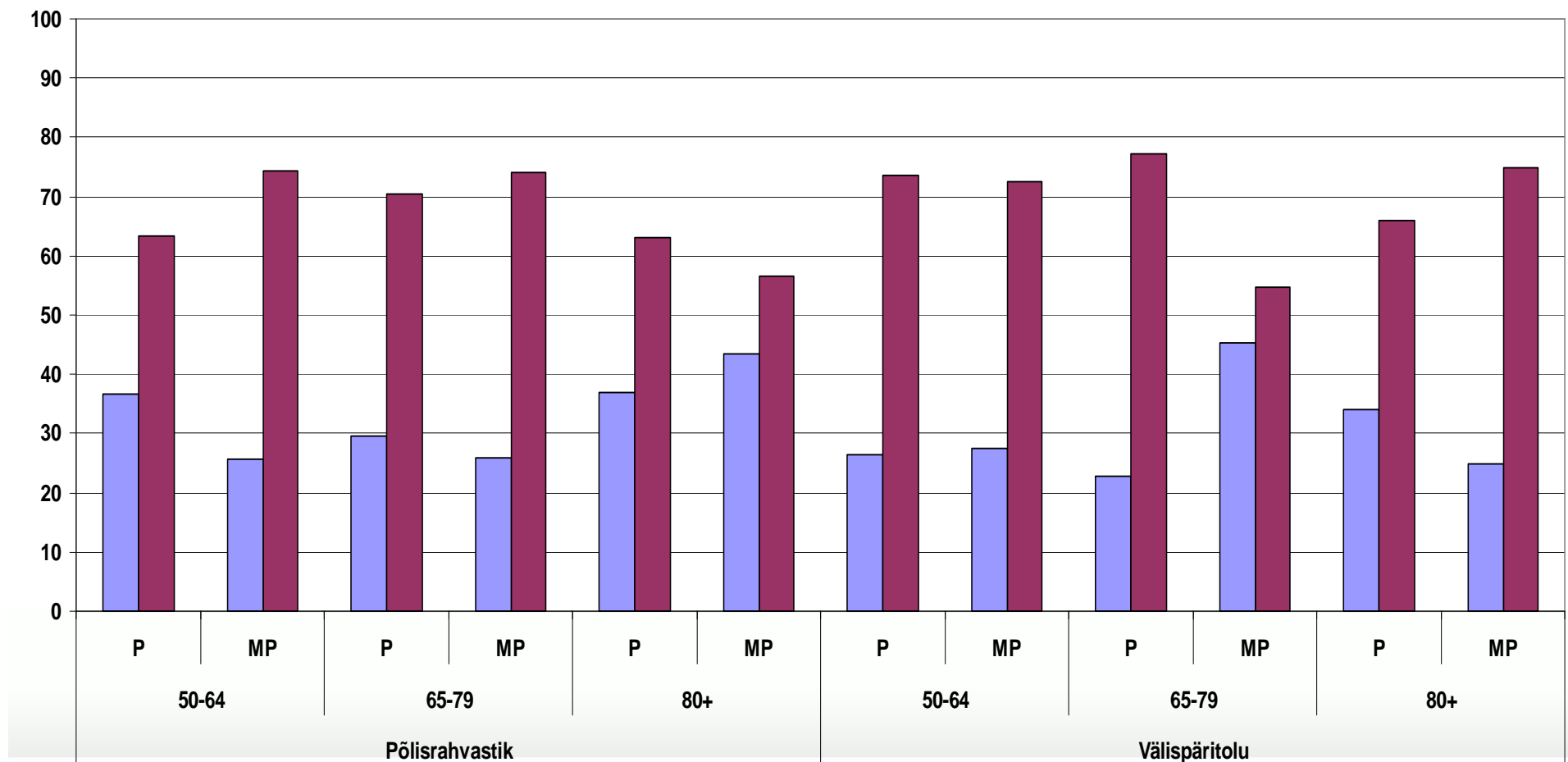

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

ei ole partnerit partner

Partner võrgustikus meestel, osakaal

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

ei ole partnerit partner

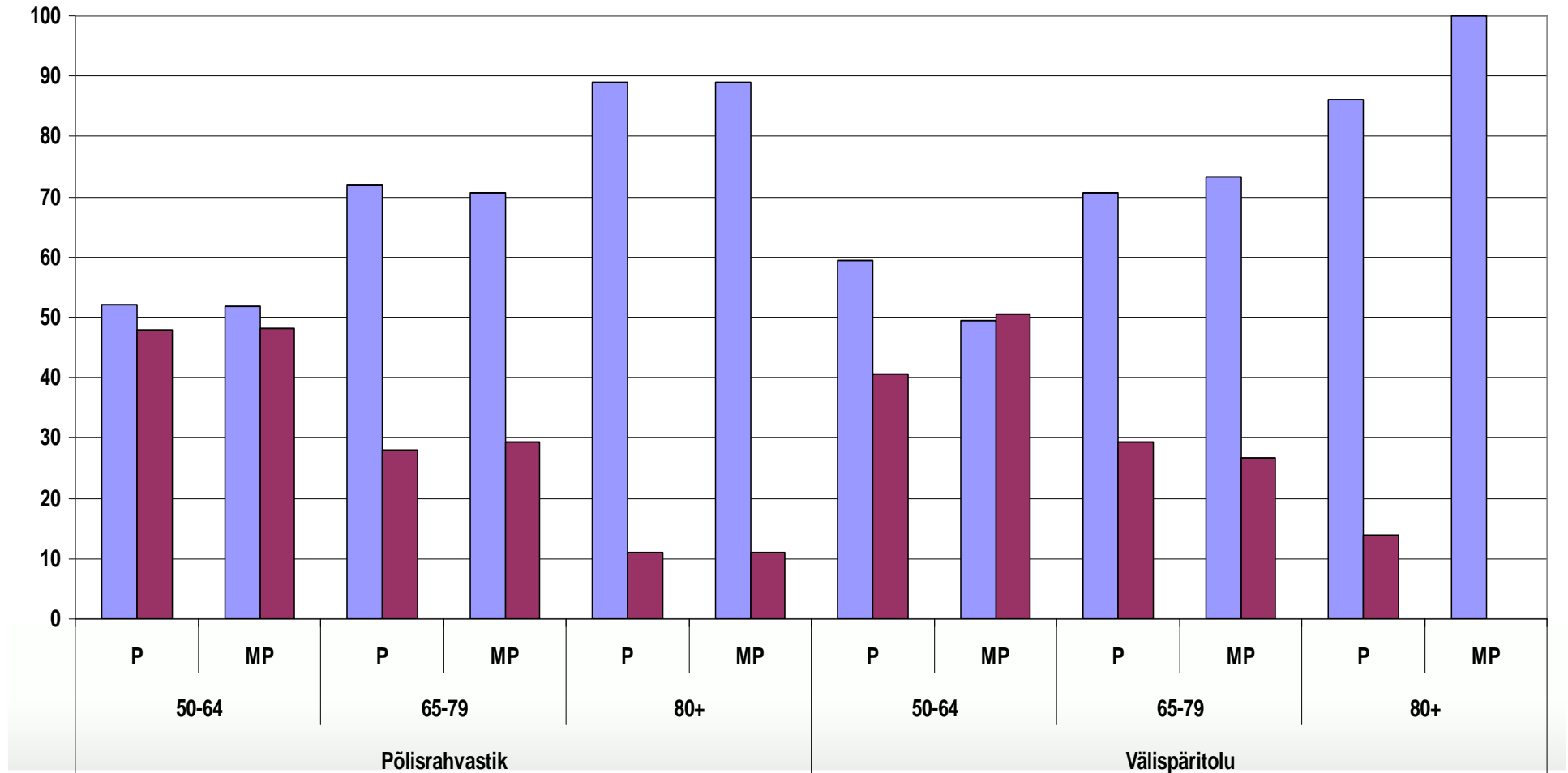
Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

Partner võrgustikus naistel, osakaal

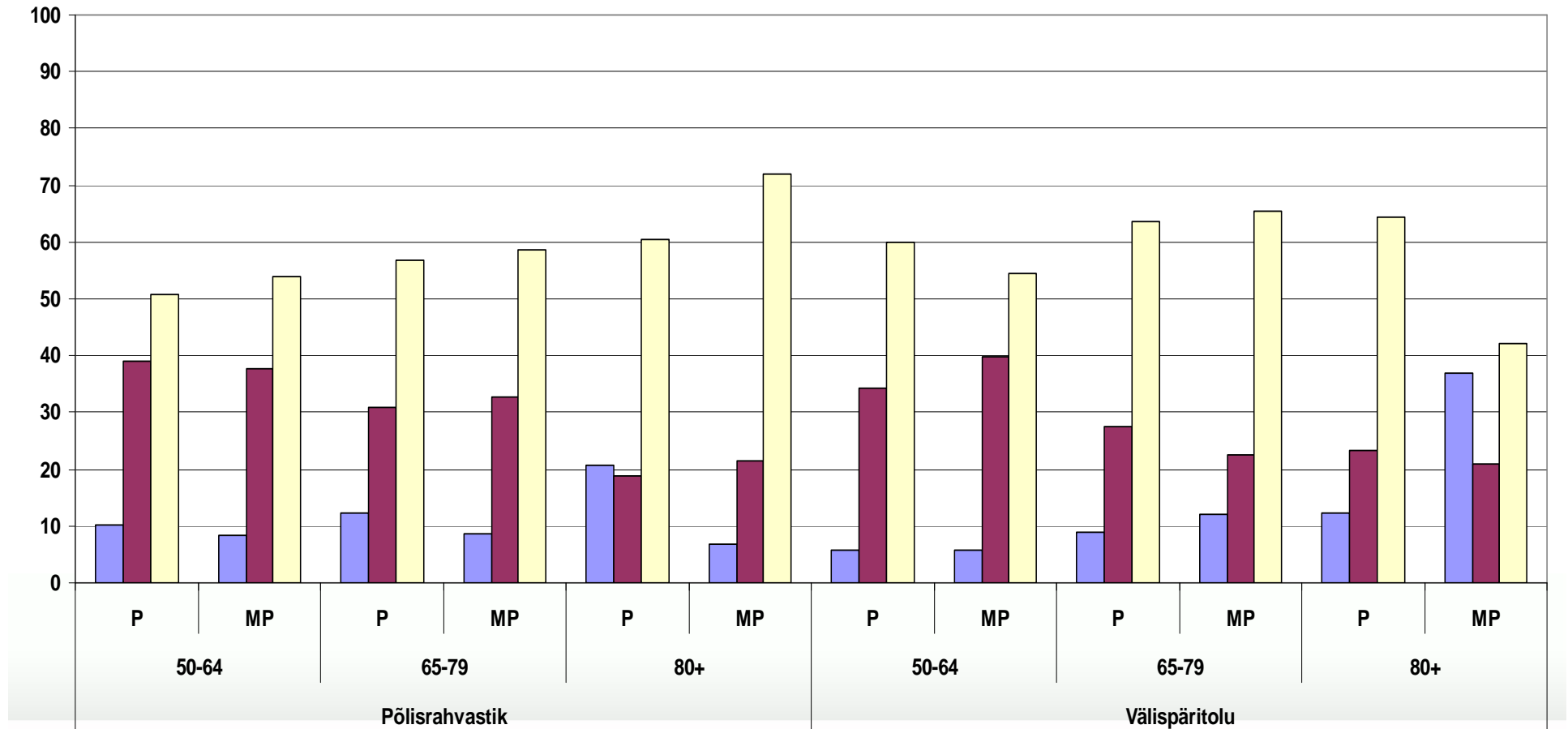

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

ei ole partnerit partner

Elusolevate ja võrgustikus olevate laste arv, osakaal

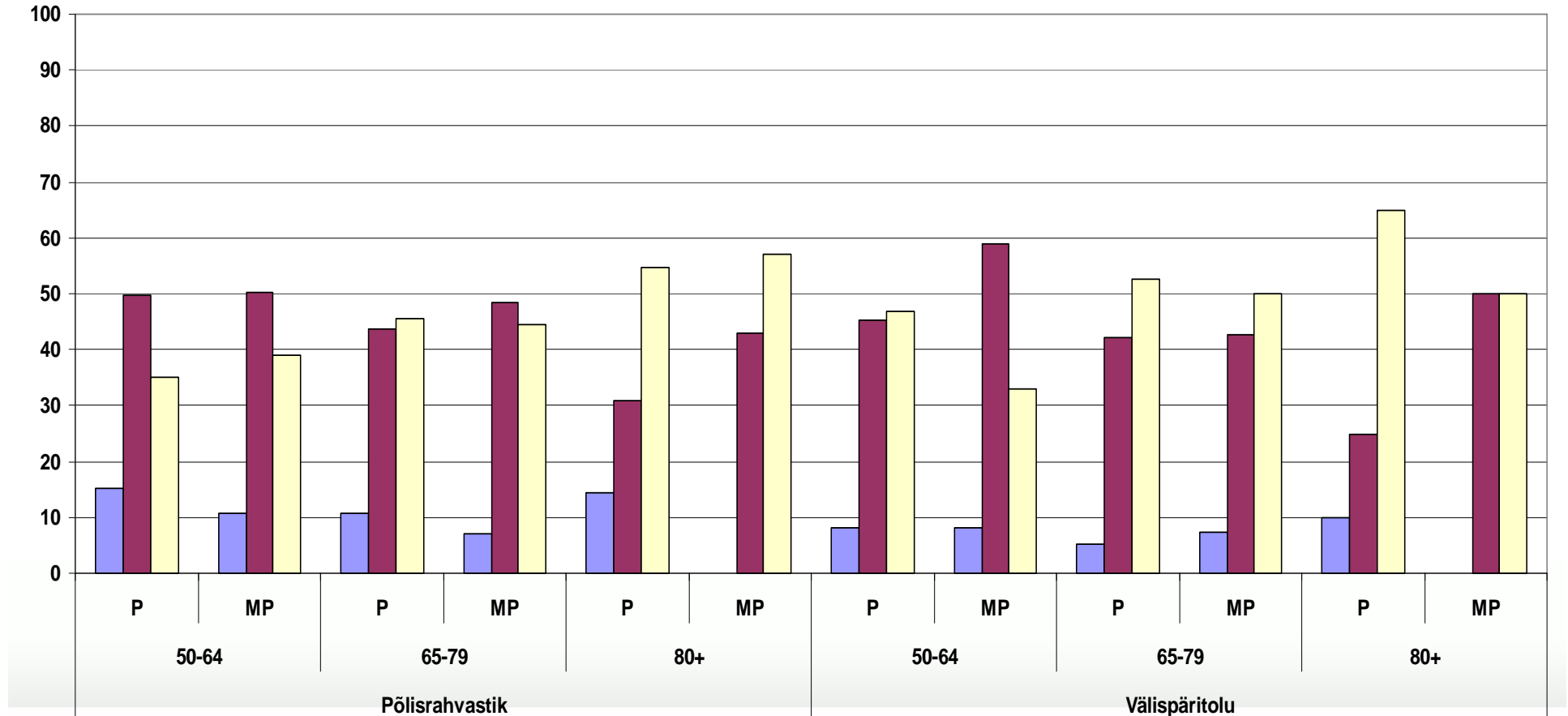
0 last elus 0 last võrgustikus 1+ laps võrgustikus

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Elusolevate ja võrgustikus olevate laste arv meestel, osakaal

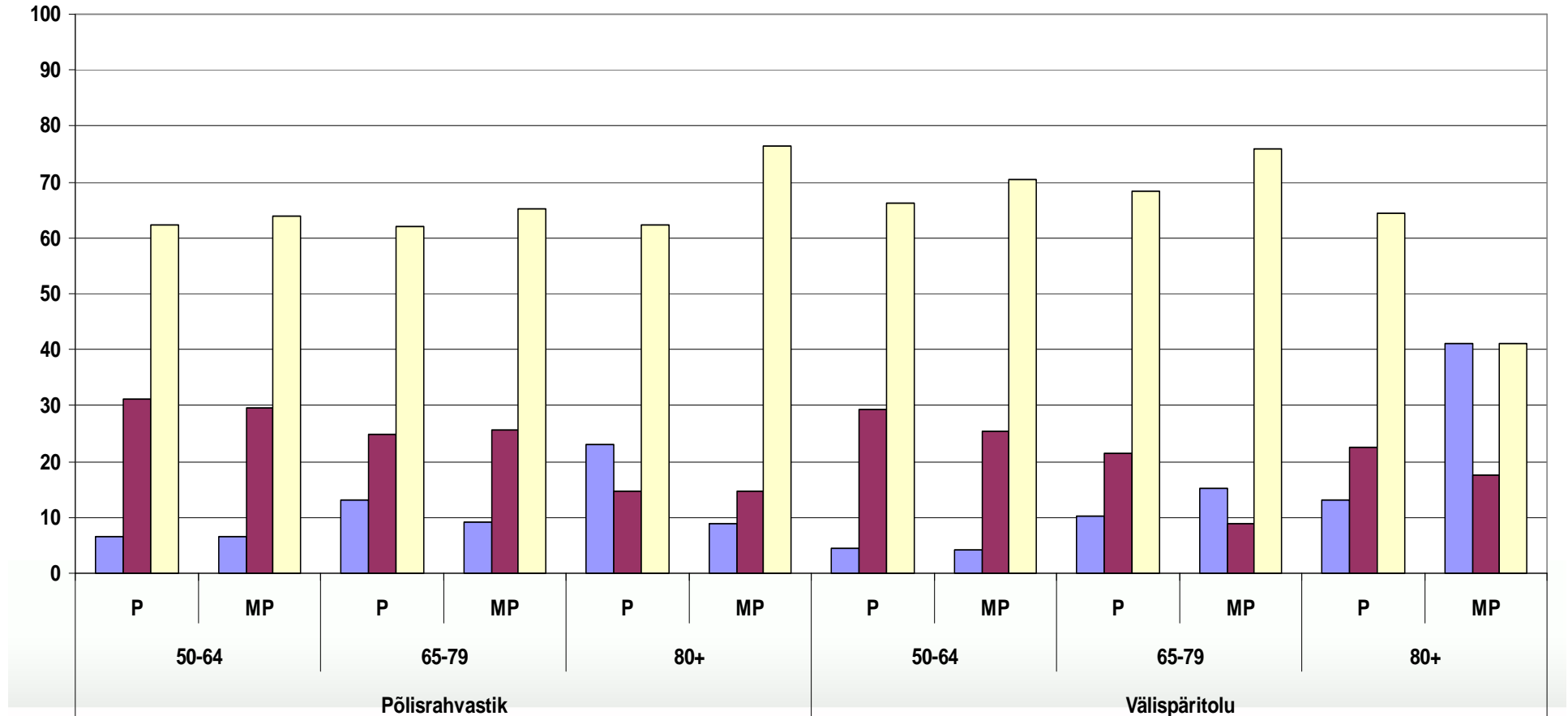
0 last elus 0 last võrgustikus 1+ laps võrgustikus

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Elusolevate ja võrgustikus olevate laste arv naistel, osakaal

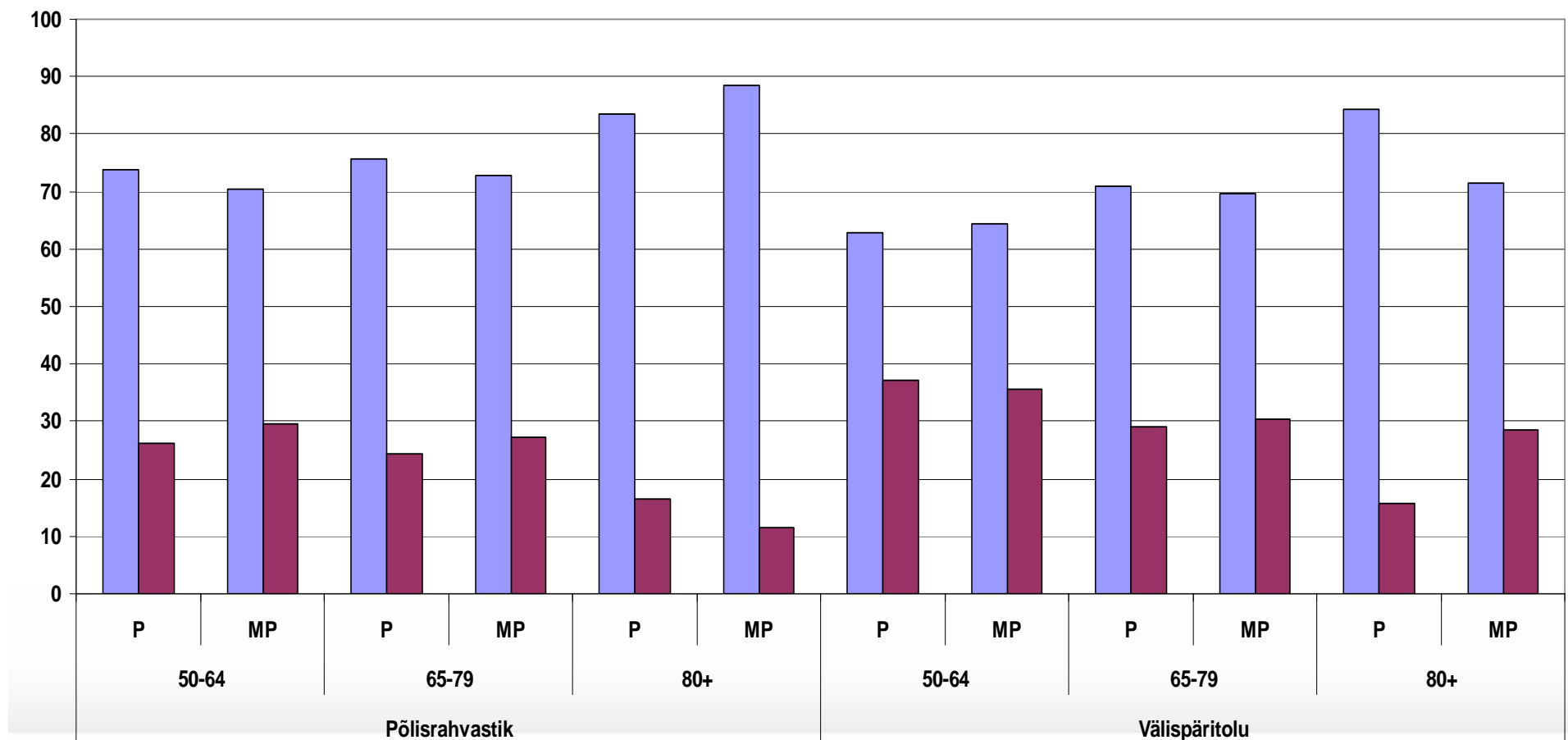
0 last elus 0 last võrgustikus 1+ laps võrgustikus

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Sõprade arv võrgustikus, osakaal

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

0 1+

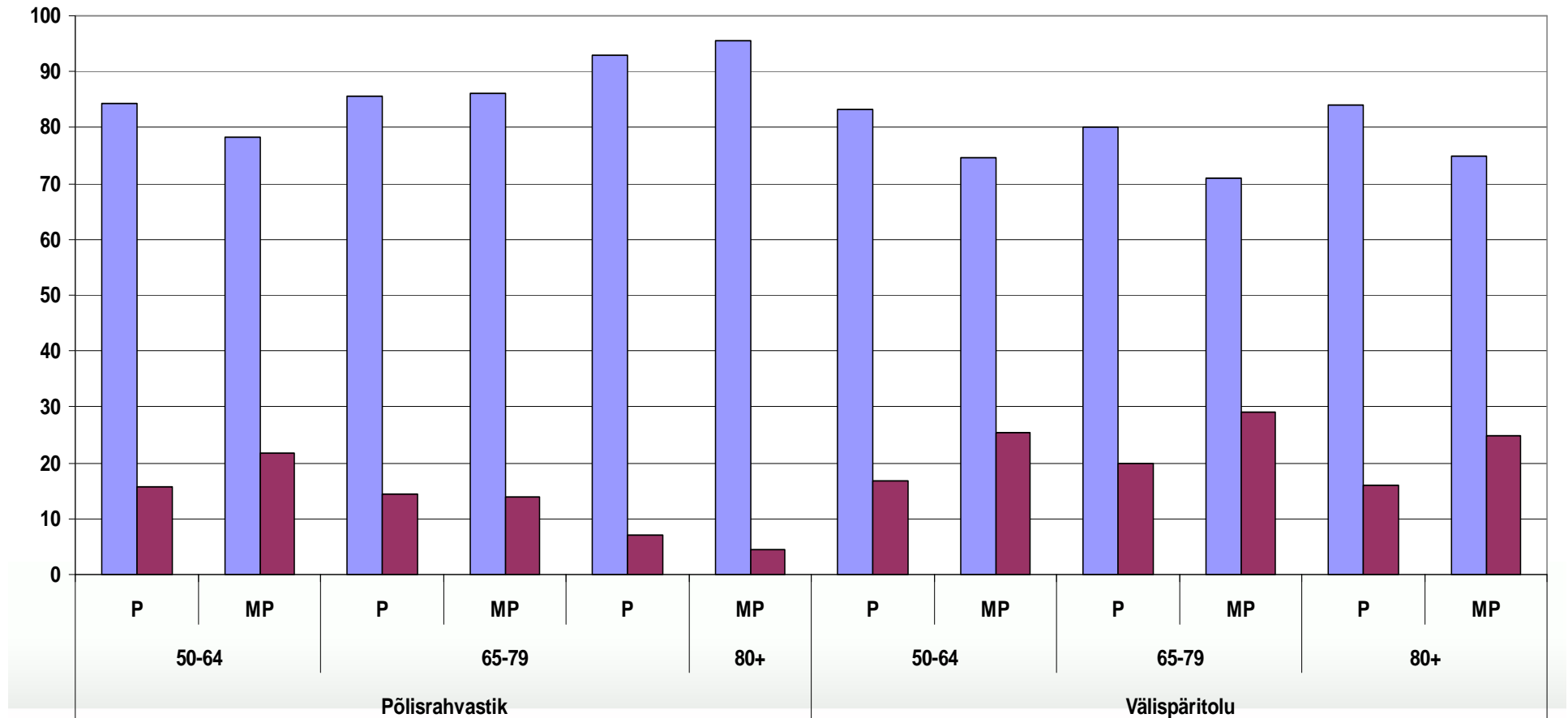
Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti tuleviku heaks

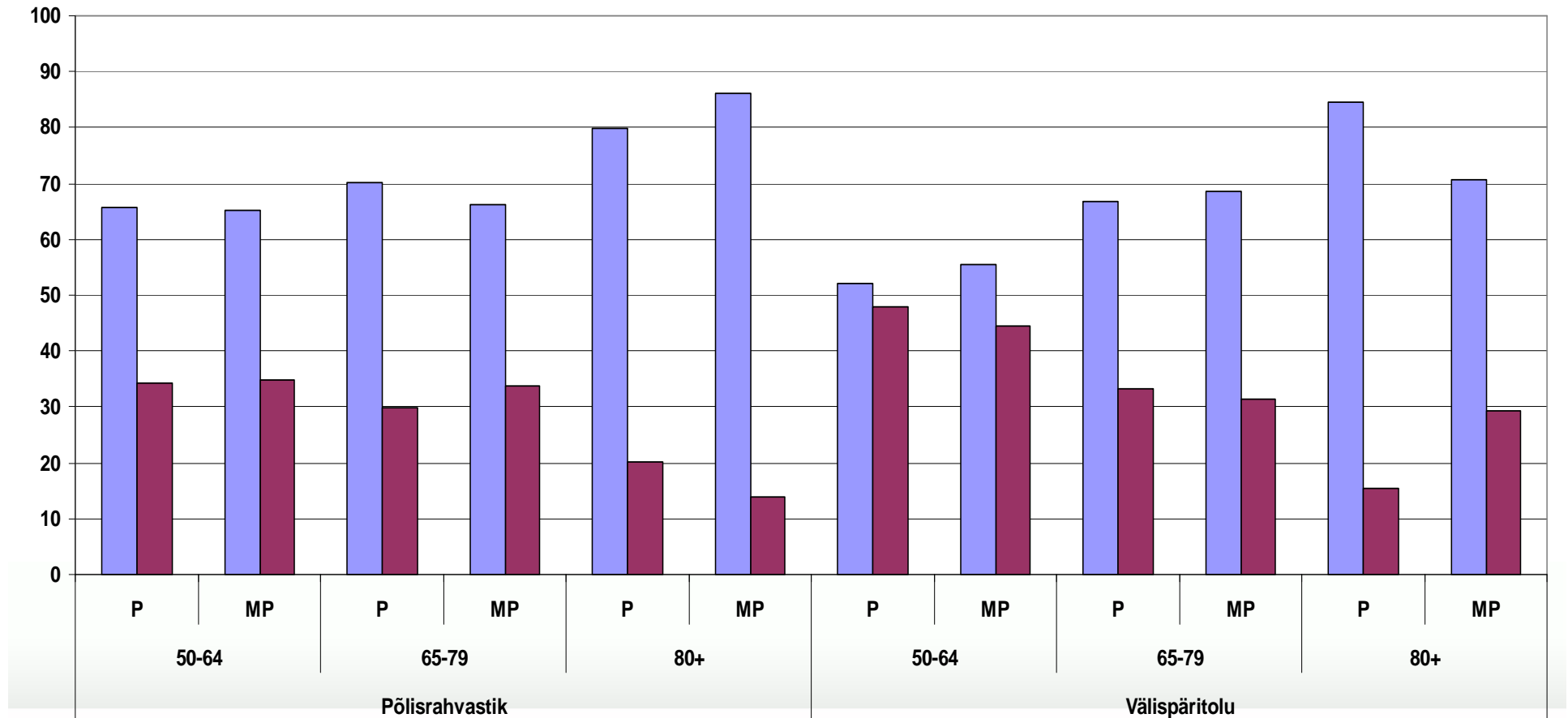
Sõprade arv võrgustikus meestel, osakaal

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Sõprade arv võrgustikus naistel, osakaal

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

0 1+

Logistiline regressioon: Eesti (2)

- ▶ Välispäritolurahvastiku seas on pigem:
 - ▶ Kõrgema haridusega, töötav
 - ▶ Suurema võrgustikuga, kuid harvema suhtlemistihedusega
 - ▶ Vähem huvitegevustega seotud
 - ▶ Praktilist ja isiklikku abi saanud viimase aasta jooksul
 - ▶ Piiratud igapäevategevustes

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

Esialgseid järeldusi

- ▶ Võrreldes teiste Euroopa riikidega:
 - ▶ Huvitegevuste arv
 - ▶ Praktilise ja isikliku abi andmine ning saamine
 - ▶ Eestis kõrge töehõive nii tegevuspiirangutega kui tervete inimeste seas
- ▶ Eesti-sisene analüüs:
 - ▶ Põlisrahvastikul kõrgem tõenäosus olla tervem
 - ▶ Olulised faktorid: huvitegevuste arv, võrgustiku suurus, suhtlemistihedus
- ▶ Sotsiaal- ning tugivõrgustike detailsem analüüs

TALLINNA ÜLIKOOL
Eesti Demograafia Instituut

